

FN:s klimatpanels rapport om klimatförändringarnas effekter är deprimerande läsning: extrema översvämningar och extrem torka blir vanligare i framtiden.

FOTO: MATT DUNHAM/AP, PETROS KARADJIAS/AP

Klimatförändringarna orsakar global vattenkris

Längre torrperioder, kraftigare översvämningar och sämre vattenkvalitet. Detta är några av de effekter som klimatförändringarna kommer att ha på världens vatten. Det slås fast i en ny rapport från FN:s klimatpanel IPCC.

KLIMATET

RAPPORTEN "CLIMATE CHANGE and Water" presenteras i dag på konferensen Världsvattenveckan som arrangeras av Stockholm International Water Institute och hålls på Stockholmsmässan.

FN-panelens rapport utgör en sammanvägning av världens främsta forskning kring klimatförändring och vattenhushållning.

– Med rapporten vill vi visa de politiska beslutsfattarna hur viktigt det är att de anpassar vattenhushållningen till de nya utmaningar som förestår. Det kan handla om allt från vilka grödor som odlas till var och hur man bygger husen, säger talesmannen Michael van der Valk, hydrolog från Holland.

Den digra rapporten utgör sannoligen ingen munter läsning.

De stigande temperaturer vi upplevt under 1900-talet har redan påverkat jordens vattenresurser på många sätt: En betydande avsmältning har skett av de vattenreserver som funnits lagrade i norra halvklotets bergsglaciärer. Nederbörden har ökat på nordliga breddgrader, medan den har minskat runt ekvatorn. Sedan 1970-talet har områden på jorden som klassas som mycket torra mer än fördubblats.

MEN DETTA ÄR bara början. Klimatforskarnas modeller visar att färskvattenresurserna vid mitten av 2000-talet kraftigt kommer att ha minskat i både Medelhavsområdet, västra USA, södra Afrika och nordöstra Brasilien.

Runt år 2050 beräknas mellan en och två miljarder människor världen över att ha drabbats av vat-

tenbrist. Trettio år senare kan det vara över tre miljarder som saknar tjänligt vatten.

Jakten på färskvatten kommer att tillta. Men detta riskerar också att leda till en överexploatering av grundvattnet.

Redan i dag har grundvattnets kvalitet blivit så dåligt i vissa delar av Indien, Bangladesh, Kina, Mexiko och Nordafrika att mer än 100 miljoner människor där har utsatts för arsenikförgiftning och fluoros, en skelettsjukdom som drabbar dem som druckit för mycket fluorhaltigt vatten.

Dessutom kommer stigande havsnivåer att öka risken för att vattenmagasin som ligger nära havet drabbas av försaltning och blir otjänliga. Detta är speciellt allvarligt eftersom uppemot en fjärdedel av jordens befolkning bor vid kusten, där det på många håll dessutom ofta råder både överbefolkning och färskvattenbrist.

ÄVEN I OMRÅDEN där nederbörden förväntas bli större, som till exempel i norra Europa, kommer nya problem att tillstå. Ökade vattenmängder och stigande vattentemperaturer kommer att påverka vattenkvaliteten och öka risken för spridning av vattenbaserade sjuk-

domar, tungmetaller och bekämpningsmedel.

Dessutom kommer vattnets syrehalt att minska och algbloomingen öka.

I FN-RAPPORTEN refereras till ett forskningsprojekt i New York som visat att kraftig nederbörd kan öka grumligheten i stadens vattenreservoarer med upp till hundra gånger över högsta tillåtna gränsvärde – vilket kostar både tid och pengar att åtgärda.

– För ett land som Sverige kommer det i framtiden bli väldigt viktigt att hålla ögonen på vattenkvaliteten. Ett sätt att komma till rätta med vattenföroreningarna skulle till exempel kunna vara plantering av vattenrenande växter, konstaterar Michael van der Valk.

I rapporten konstateras att vissa länder i dag har en så bra vattenhushållning att man i bästa fall kan hantera de nya utmaningarna, även om det kommer att krävas stora investeringar.

Svårare kommer det att bli för många utvecklingsländer som redan nu har svårt att klara sin vattenförsörjning. Därför kommer det att bli extra viktigt att dessa får stöd att anpassa sig till den nya situationen.

– I länder som drabbas av långvarig torka kommer det att bli allt viktigare att ta till vara det lilla vatten som ändå finns. Bland annat genom dammbyggen och brunnborrning, säger Michael van der Valk.

JAN MALMBORG

jan.malmborg@dn.se 08-738 12 44

GUIDE

Världens ledande forskare i Stockholm

Världsvattenveckan heter officiellt World Water Week och pågår på Stockholmsmässan i Älvsjö fram till lördag.

Den årliga konferensen har i olika former ägt rum sedan 1991 och arrangeras numera av forskningsstiftelsen Stockholm International

Water Institute. På World Water Week samlas världens ledande forskare på området vatten och utveckling. I år har konferensen mer än 2000 deltagare – både forskare, affärsmän och politiker. Årets tema är hälsövård och hygien. Läs mer på worldwaterweek.org. **DN**